

Vår saksbehandlerHåkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875Klima- og miljødepartementet
Høringsportal**Vår dato**
2024-01-24**Vår ref.**
Reference**Deres dato**
2023-10-31**Deres ref.**

Høringsinnspill – NOU 2032:25 Omstilling til lavutslipp

Standard Norge viser til invitasjon til å inngi høringssvar til NOU 2032:25 Omstilling til lavutslipp – publisert på hjemmeside til Klima- og miljødepartementet 2023-10-31.

Standard Norge har ikke synspunkt til utvalgets og rapportens konklusjoner eller forslag. Standard Norge vil likevel ta frem hvilke muligheter standarder og standardisering kan ha for å forsterke virkemidler som er foreslått og for å fremme en omstilling til et lavutslippssamfunn. Standarder er en viktig muliggjørere for grønn omstilling og bidrar til å sette fart på veien mot lavutslippssamfunnet.

Om Standard Norge og de internasjonale standardiseringsorganisasjonene

Standard Norges mandat som nasjonal standardiseringsorganisasjon er hjemlet i Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012 om europeisk standardisering, som er implementert i norsk rett.

Standard Norge er Norges medlem i den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO og den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. I tillegg følger Standard Norge EUs arbeid med standardisering tett. EU bruker i økende grad standarder til å konkretisere generelle forordninger. I februar 2022 ga Europakommisjonen ut sin standardiseringsstrategi. Denne suppleres med et årlig arbeidsprogram for standardisering. Det er koplinger mellom EU og CEN ved at Europakommisjonen jevnlig sender standardiseringsbestillinger til CEN. Standard Norge følger disse prosessene og informerer om at norske aktører kan ivareta sine interesser i utformingen av europeiske harmoniserte standarder.

Standard som virkemiddel for å nå mål om et lavutslippssamfunn

Standard Norge viser til at utvalget flere steder i rapporten tar frem standarder og standardisering som virkemiddel for å nå mål om et lavutslippssamfunn. Dette er i samsvar med Standard Norges oppgave og reflekteres i den årlige bevilgningen fra Nærings- og fiskeridepartementet og i de tilskudd ulike departement og statlige etater/virksomheter bidrar med til standardiseringsarbeidet.

Standard Norge har som prioritert vekstområde å utvikle standarder for det Grønne Skifte. I dette inngår å identifisere barrierer og drivere i eksisterende standarder. Gjennom kontakt med norsk næringsliv, forskning, forvaltning og internasjonalt i CEN og ISO identifiseres nye behov for å utvikle standarder for å nå politiske mål knyttet til grønn omstilling og til et lavutslippssamfunn. Standard Norge vil gjennomføre en «klimavask» ved revidering av alle norske standarder og be om at dette gjøres i CEN- og ISO-standarder slik utvalget anbefaler for relevante lover.

Utvalget anbefaler i kap. 19 å «vurdere næringslivets behov for tilgjengelig informasjon, veiledning og standarder, som kan hjelpe dem i klimaarbeidet og til å følge opp egne klimamål». Standard

Postadresse
Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker**E-post**
info@standard.no
Telefon
67 83 86 00**Organisasjonsnummer**
985 942 897
www.standard.no

Vår saksbehandler

Håkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875

Norge vil kartlegge og diskutere med næringslivet hvilke eksisterende standarder som kan være til nytte, hvilke som bør revideres og hvilke nye standarder som bør utvikles. Dette vil skje i eksisterende komiteer, gjennom Standard Norges medlemmer, samarbeidspartnere og på arenaer der Standard Norge møter næringslivet, for eksempel gjennom SKIFT Næringslivets klimaledere der Standard Norge er medlem. Forskningsresultater og ny kunnskap på klimaområdet kan gjennom standardisering effektivt komme hele samfunnet til gode og bidra til grønn omstilling

Oppfølging av EU-regelverk

Utvalget nevner flere steder i sin rapport viktigheten av å bidra til og følge opp politikk- og regelverksutvikling i EU, blant annet i omtale av virkemiddelarbeidet for overgang til en sirkulær økonomi (kap. 9.5) og omtale av bærekraftsrapportering (kap. 10.3). EUs regelverk er, og vil i stadig større grad, bli utfyllt gjennom mer detaljerte bestemmelser i harmoniserte standarder utarbeidet av blant annet den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN. Ved å be standardiseringsorganisasjonene om å utvikle harmoniserte standarder, kan detaljerte bestemmelser for oppfyllelse av regelverket utarbeides av berørte parter og av eksperter på det gjeldende området. Standardiseringsarbeidet kan sikre forankring av regelverket hos de mest berørte partene. Gjennom Standard Norge deltar et tusentalls norske eksperter i dag i utformingen av europeiske standarder på lik linje med deltakere fra EU-land. Norge har på mange områder stor kunnskap som vil bidra til mest mulig funksjonelle standarder. Norske eksperter kan også sikre at standardene tar hensyn til spesielle norske forhold, og på viktige områder for Norge ta lederverv.

Utforming av standarder krever ressurser fra norsk næringsliv. For små og mellomstore bedrifter er det vanskelig å frigjøre nøkkelkompetanse til deltakelse i europeiske standardiseringsprosesser. Det samme gjelder for statlige etater. Utvalget anbefaler at det settes av tilstrekkelig med ressurser til å følge regelverksutvikling i EU. Standard Norge anbefaler at det også settes av ressurser slik at norske interesser blir ivaretatt i utviklingen av europeiske standarder.

Offentlige innkjøp

I kap. 9.5 omtaler utvalget offentlige innkjøps betydning for klimagassutslipp og tap av natur. Bruk av offentlige innkjøp som virkemiddel for å oppnå politiske målsettinger er godt kjent og akseptert. Utfordringen er å gi både innkjøpere og leverandører forutsigbare kriterier for å levere best mulig kvalitet som ivaretar funksjon, miljø og pris. Standard Norge vil påpeke at bruk av standarder sikrer at kriterier for å dokumentere etterlevelse av krav i offentlige (og private) anskaffelser sikrer at best tilgjengelig teknologi/kunnskap blir benyttet. Standardiseringsprosessen som er regulert internasjonalt, sørger for at alle berørte parter bli hørt. Standardisering gir også et godt grunnlag for innovasjon og for utvikling av nye tilbud. Standarder revideres minimum hvert femte år, eller når ny informasjon er tilgjengelig eller en av de berørte parter ønsker det. Standard Norge ber derfor om at standarder blir vurdert som et alternativ eller supplement til de veiledninger som utarbeides av DFØ.

Teknologi utvikling

I kap. 10.3 Næringsstruktur og næringspolitikk beskriver rapporten ulike faser i teknologiutviklingen og hvordan ulike virkemidler kan benyttes for at ny teknologi skal tas i bruk. Standardisering er et viktig virkemiddel for at ny kunnskap og teknologi både skal utvikles og tas i

Postadresse

Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no

Vår saksbehandler

Håkon Sandven Jentoft, hje@standard.no
tlf. 92414875

bruk. Standarder som ivaretar beste tilgjengelige teknologi, gir større trygghet for innovatører. Standarder gir også større trygghet for de som skal benytte ny teknologi fra nye leverandører.

Internasjonal handel

Utvalget beskriver betydningen av internasjonal handel og utforming av et internasjonalt handelsregelverk. Standard Norge vil påpeke at det gjennom den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO er utviklet og er under utvikling, standarder som forenkler næringslivets muligheter til å dokumentere etterlevelse etter bestemmelser i internasjonalt handelsregelverk. Bruk av standarder er et viktig virkemiddel for internasjonal markedstilgang, slik blant annet WTOs TBT-avtale fastslår. En nylig rapport utarbeidet av Menon Economics for Standard Norge indikerer at standarder kan bidra til over to milliarder kroner i økt eksport de neste årene¹. Som norsk medlem i ISO, kan Standard Norge og norsk næringsliv påvirke både eksisterende og foreslå utarbeidelse av nye standarder og dermed kunne få konkurransefortrinn. Deltakelse fra norsk næringsliv i ISO sine standardiseringskomiteer er derfor viktig både for å tilføre høy kompetanse og for å sikre at norske forhold ivaretas i standardiseringsarbeidet.

Internasjonalt samarbeid

I kap. 11.1 Veien til lavutslippssamfunnet handler om mer enn Norges egne utslipp og opptak, påpeker utvalget at målet ikke er et nasjonalt eller europeisk mål. I ISO med sine 170 medlemsland kan Norge bidra til at målet også kan nås i land utenfor Europa eller OECD- området. Mange land har ikke samme kapasitet eller mulighet for å innføre regelverk på samme måte som i Norge. Internasjonale standarder fungerer derfor i mange land som erstatning for regelverk for å nå bestemte samfunns mål. Gjennom å utvikle funksjonelle standarder i ISO, kan Norge bidra til utvikling av lavutslippssamfunn i andre deler av verden. Norske bidrag er derfor viktig også i komiteer som utvikler standarder på områder som ikke er dekket av norsk eller europeisk regelverk.

Omstilling

Kap. 15 omtaler behovet for omstilling og hvilke virkemidler som kan benyttes. Ved bruk av standarder som virkemiddel, inviteres alle berørte parter, offentlige og private, med for å utforme relevante standarder. Dette gjør det enklere å sikre aksept for standardene og at standardene reflekterer behov hos ulike aktører. Standardiseringsprosessen sikrer at berørte parter ikke blir påført urimelige vilkår i en omstillingsprosess. Samtidig skal standarder være i samsvar med gjeldende regelverk og kan ikke være i motstrid til dette. Standarder er en viktig muliggjørere i den omstillingen til et lavutslippssamfunn.

Standard Norge kan gjerne gi utfyllende kommentarer i et eget møte med direktoratet.

Vennlig hilsen,

Åse Lunde

Direktør Energi, bærekraft og teknologi

---

¹ <https://standard.no/arkiv/nyhetsarkiv/standardisering-fremmer-handel-og-produktivitet/>

Postadresse

Standard Norge
Postboks 242
1326 Lysaker

E-post

info@standard.no

Telefon

67 83 86 00

Organisasjonsnummer

985 942 897

www.standard.no